

Tvorba reflexe a poučení z vytváření bakalářského filmu “Zvláštní“

Vojtěch Pech

Bakalářská práce
2008

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně.

V Brně 6.května 2007

.....

Podpis

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce je popisem přípravy a realizace krátkého animovaného filmu a současně se tak stává i písemnou částí celého projektu. Nastíňuje tvorbu filmu „Zvláštní“, od jeho počáteční přípravné fáze, to znamená: sepsání námětu a scénáře, přes jeho realizační část, to znamená: vytvoření výtvarných návrhů, samotné natáčení, až po jeho dokončení v postprodukční fázi. Je popisem všech mých nabytých zkušeností, které jsem jak během přípravy, tak i během natáčení získal.

Klíčová slova: „zvláštní“, meloun, semínko, porod, papírková animace, námět, technický scénář, natáčení, střih, ozvučení, inspirace.

ABSTRACT

This baccalaureate thesis constitutes a description of the preparation and realization of a short animated movie and has hence become the written component of the entire project. It details the making of the film *Peculiar* from the preparatory phase, i.e., conceiving the story and writing the screenplay, to production, i.e., creating the visual proposals and shooting the film itself, to the film's completion in the post-production phase. It is an account all of the experiences I gained during the process of preparing and shooting the movie.

Keywords: peculiar, melon, seed, birth, cut-out animation, story, technical script, shooting, editing, sound mix, inspiration.

Poděkování

Děkuji všem, kteří mi pomáhali při vzniku bakalářského snímku a rodině za podporu při studiu.

Obsah

1. Úvod	8
2. Scénáristická fáze	9
-Hledání námětu.....	11
-Hledání pevného konceptu celého díla.....	11
3. Přípravná fáze	13
-Výtvarná inspirace.....	13
-Literární inspirace.....	16
4. Technický scénář	17
5. Samotná realizace	18
6. Postprodukce.....	22
7. Hlubší význam	24
8. Závěr-poučení	26
9. Seznam použitých zdrojů	28
10. Seznam obrázků	29

1.ÚVOD

Od nepaměti měl člověk, jako myslící bytost, potřebu zaznamenávat své vjemy a dojmy působící na něj z okolí. Ať už se jednalo o tvorbu spojenou s okultismem, nebo šlo pouze o kreativní vyjádření jedince. A zde se počíná psát historie umění. Umění je tedy staré jako lidstvo samé a celou dobu se zákonitě vyvíjí. Od nástěnných maleb, přes umění starých astéků či egypt'anů, přes novější epochy, jako je například gotika, renesance či secese. Toto výtvarné umění je ve své podstatě pasivní vůči divákovi. Doba jde však kupředu a vše se stále vyvíjí. Tak se vyvinuly i zcela nové umělecké směry a jedním z nich je i nástup pohyblivých obrázků- FILMU. A právě tento druh novodobého umění- animovaný film jsem se pokusil zpracovat ve své bakalářské práci. Když umělec maluje obraz, je to pouze jeho záležitost-jeho boj. Při tvorbě audiovizuálního díla však autor na sebe bere zodpovědnost i vůči kolegům, kteří s ním snímek vytvářejí a především by měl pamatovat na diváka. Jak jsem bojoval s úkolem realizace závěrečného bakalářského filmu, se pokusím nastínit a objasnit na následujících stranách.

2. Scénaristická fáze

Hledání námětu

Jako námět k mému závěrečnému bakalářskému cvičení jsem si vybral krátký příběh s poměrně jednoduchým a lehce překvapivým závěrem. Nad tímto námětem jsem přemýšlel již delší dobu. Poprvé mě napadl námět o otěhotnění dívky semínkem melounu před třemi lety- tedy v roce 2005, kdy jsem se zamýšlel nad námětem k závěrečnému filmu na Vyšší škole filmové ve Zlíně. Tehdy jsem zvolil námět pojednávající o laškování zásuvky se zástrčkou a překvapivým koncem, kdy se děj přenese z loutkového do hraného filmu a divák zjišťuje, že onen děj je pouhým snem vynálezce T.A.Edisona, který díky tomuto snu vynalézá žárovku. Tento námět mě tehdy zaujal více, jednak pro zvolenou techniku loutkové animace a pixelace, tak i proto, že jsem neměl zcela u melounového námětu dořešenou celkovou stavbu příběhu, ba ani konec.

Avšak roky ubíhaly a nad melounovým námětem jsem dál přemýšlel a občas si o tom i s někým popovídal, abych si vytvořil jakýsi odstup, který dílu vždy pomůže.

Pro lepší představu uvedu námět:

Uprostřed rozkvetlé přírody si dělá mladý pár piknik. Popíjí víno, pojídají chlebičky, exotické ovoce-ananas, hrozny, meloun. Po chvíli se začínají lehce mazlit. Asi za 14 dní po dobrání plata hormonální antikoncepce začíná mít dívka pocit, že by mohla být těhotná a za nějaký čas se jí tato domněnka potvrzuje i díky pozitivnímu těhotenskému testu. Nejdříve je mladý pár lehce konsternován, avšak již po chvíli se začínají radovat z oné nečekané zprávy. Čas plyne, ženino břicho se zakulacuje a porod se pomalu, ale jistě blíží. Vše je v pořádku, až na malé bizarnosti, co se týče kombinace potravin, konzumované mladou maminkou. To by však nebylo nic zvláštního, vždyť toast se šunkou, čokoládou a banánem je v podstatě normální. Posléze však dívka zjistí, že nemůže odolat hlíně z květináče, který stojí hned vedle gauče naproti televizi a roste v něm prastará palma. Čím dál raději se koupe a nejenom na nohách jí začínají růst daleko tvrdší a delší chloupky. Ale tyto podivnůstky ani za mák pozitivně naladěné dvojici mladých lidí nevadí. A je to tady! Porod nastává a neodkladně začíná bitva o nový život. Nastávají však jisté komplikace a po hodinách bezvýchodné situace volí doktor jedinou možnou variantu,

a to- císařský řez. Po vyjmutí nového života z nastalé maminky se všichni více než překvapeně dívají na nový život!! Doktor drží v rukou MELOUN.. Nikdo nic nechápe. Až najednou novému tatínkovi svítne a vzpomene si , že při onom dávném pikniku a milostné hře na dece mezi květy pampelišek a pod pálicím sluncem se mu na jeho mužství zřejmě uchytilo ono semínko melounové, které počalo nový život v jeho krásné ženě.

Tuto verzi jsem nakonec použil, avšak původní námět se poměrně lišil. První verze příběhu měla začínat stejně, pouze dívka měla zjistit nevěru svého přítele. Dále kvůli nečekanému těhotenství ji měli rodiče vyhodit z domova a jako poslední rána osudu mělo být zjištění, že ona milenka je její nejlepší kamarádka. Naprosto zničená dívka se začne se svým osudem vyrovnávat, ale v průběhu těhotenství si uvědomuje zvláštní změny- jak ve svém chování, tak na svém těle. Velice ráda se začne koupat, zjišťuje, že jí neodolatelně chutná hlína, a má daleko tvrdší chloupky na nohách- dokonce jí začínají připomínat kořínky a odstraňování je velice nepříjemné až bolestivé. Celý příběh by končil oním šokujícím porodem a retrospektivním vzpomínáním.

Čím déle jsem nad tímto námětem přemýšlel, tím více jsem měl pocit, že je zbytečně překombinován a hlavně jsem nebyl spokojen s podivným, až plytkým koncem. Největší zlom v úpravě námětu nastal po návštěvě dalšího ročníku festivalu animovaných filmů v Třeboni. Zjištění, že drtivá část snímků je silně depresivní a občasné dílko, které pobaví, má jednoduchý děj a člověk se dokonce i zasměje, měl pro mne velký význam. Tím samozřejmě nechci v žádném případě shazovat práci jiných. Sám jsem na podobné depresivní téma také natočil pár snímků. Takže jsem se poprvé do hloubky zamyslel nad tím, co bych divákovi rád sdělil a hlavně proč.

Uvědomil jsem si, že bych chtěl především pobavit a v druhé řadě- možná i lehce šokovat.

Nejprve jsem tedy zcela vypustil nevěru s nejlepší kamarádkou, dále problémy v rodině a nakonec i důvod, proč by mladík nechtěl dítě. Tím se příběh velice zjednodušil a jeho metráž se především výrazně zkrátila. Celý děj je tedy od začátku laděn do pozitivna.

V neposlední řadě jsem musel řešit i zvukovou stránku díla a od začátku jsem cítil, že by snímek měl být bez dialogů. Následně mne napadlo, že i bez ruchů, takže celé dílko je ozvučené jen jednou skladbou-Difficul od hudební skupiny Reducikle.

Hledání pevného konceptu díla

Když jsem si ujasnil dějovou linii, začal jsem přemýšlet nad výtvarnou formou. Mým záměrem bylo celé dílko stylizovat- jak výtvarně, tak animačně. Při natáčení dřívějšího školního cvičení na téma „záchrana“ jsem uskutečnil pro mne a možná snad i pro diváka zajímavý experiment a to, stylizovat postavy a tím i jejich pohyb na minimum. Příkladně- při chůzi panáček nedělal kroky, ale pouze „jel“ po pozadí, nebo- když měnil výraz v obličeji, či zvedal ruce, měnil jsem celou postavičku. Na první pohled bez zhlédnutí onoho cvičení se může čtenářovi zdát takové pojetí animace lehce strnulé, avšak při správném časování a střihu se mi zdá toto pojetí zdařilé. Musím se samozřejmě přiznat, že jistou inspiraci jsem čerpal v krátkém animovaném filmu:O rybáři a zlaté rybce.

Zde je však onen animační minimalismus použit do krajnosti a jsou snímány pouze statické obrazy a pohyb je tvořen kamerově. Přesto toto dílo působí neuvěřitelně dynamicky.

Podle mého názoru výtvarné pojetí hlavní postavy dobře korespondovalo s jednoduchou animací a tak jsem i pro bakalářský film zvolil výtvarně podobnou postavu .Tím jsem si velice ulehčil práci, protože jsem nemusel zdlouhavě vymýšlet jak mají vypadat hlavní postavy.

Dále jsem zvažoval,jak má celé dílo působit. Chtěl jsem, aby bylo něčím výjimečné a rozhodl jsem se, že použiji černobílé pojetí s jen minimálními barevnými odstíny. Pouze meloun má výraznou rudou barvu a dále, dva záběry z mamincina břicha, kde roste domnělé dítě, je v plné oranžové barvě- touto barevností jsem chtěl docílit výrazného odlišení.

Tímto celkovým barevným laděním, animačním minimalismem a dějem bez dialogů působí film už od začátku „lehce“ podivně a divák si v duchu říká, čím to je? Nebo- co mu to tam neseď? Já si však myslím a především doufám, že toto odlišení nevadí, ba právě naopak- dílu prospívá.

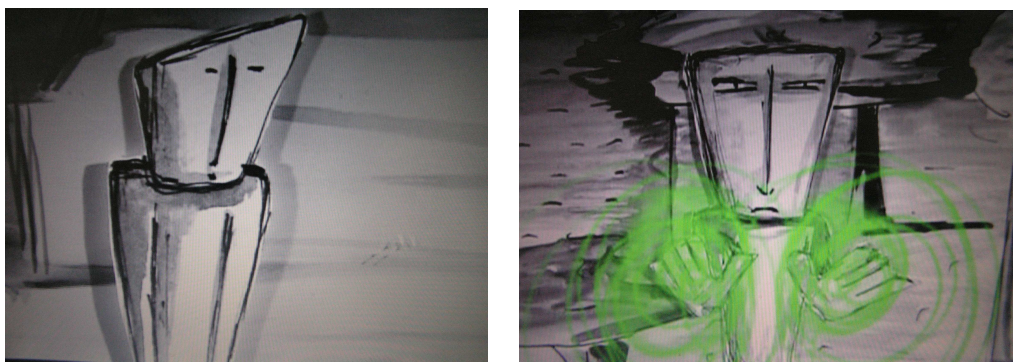
Obr. 1. výtvarné návrhy

3- Přípravná fáze

Výtvarná inspirace

Výtvarnou inspiraci bych rozdělil jednak na čerpání inspirace z dřívějších prací a na inspiraci od cizích autorů.

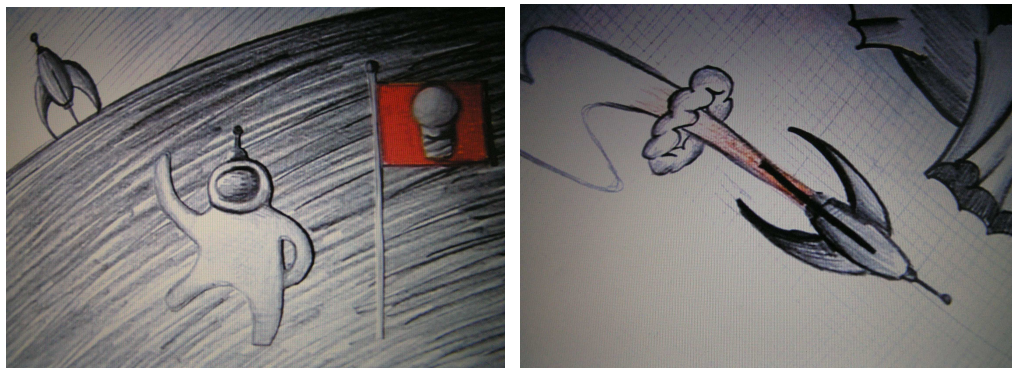
Jak jsem již uvedl, animaci studuji už skoro pět let a za tuto dobu vznikla řada horších, či lepších cvičení. Pro mne a mojí tvorbu byly zřejmě klíčové dvě následující cvičení- „Záchrana?“ a „Planetka“. V prvním animovaném filmu jsem poprvé použil pomocí kamery rozanimování statických záběrů a silnou stylizaci pohybu. Barevnost celého díla je černobílá, mimo zelených paprsků, které jsou následně domalovány. Při zhlédnutí upraveného dílka při postprodukcí, jsem zjistil, že výtvarné pojetí s minimálním pohybem postav příjemně koresponduje a tak jsem podobné techniky využil i později při tvorbě cvičení „Planetka“.

Obr. 2. záběry z cvičení Záchrana?

Tento animovaný film jsem zpracoval rovněž papírkovou technikou a protože zadání znělo na téma- tanec, byla to pro mne opravdu výzva. Tanec je pro animátora zřejmě ten nejtvrďší oříšek a sloučit do sebe tanec a pohybový minimalismus- to byl oříšek opravdu tvrdý. Ale bez pokusů a omylů by se lidstvo moc ve vývoji nedostalo.

Zkoušel jsem tedy i já a nakonec jsem cvičení vytvořil, má plno větších, či menších chyb, ale nestyděl bych se s ním prezentovat.

Obr. 3. záběry z cvičení *Planetka*

A nyní druhá část mé inspirace. Od svého nejtěplejšího mládí jsem do sebe vstřebával a nasával nejrůznější podměty, i když v té době ještě podvědomě. Většinou se jednalo o krátké animované večerníčky a ilustrace v nesčetných dětských knížkách které jsem si moc rád prohlížel. Do dnešní doby mi před očima vyvstávají pro mě hrůzostrašné, syrové ilustrace z knihy „Peříčko Finista, jasného Sokola“, které vytvořil dnes již nežijící ruský malíř I.A.Bilibin.

Až nyní a zpětně si uvědomuji jejich sílu. Teprve teď přicházím zřejmě na důvod, proč jsou tak jedinečné. O technické propracovanosti se asi ani nemusím rozepisovat, ta je z reprodukované fotografie pro mě naprosto zřejmá, avšak hlavní důvod originality ilustrací je v jejich barevném ladění. Každý obrázek je tónovaný do určitých barevných odstínů jedné barvy. Většinou jde pouze o zelenou, modrou a červenou. Tuto výtvarnou stylizaci- potlačení všech výrazných barev a upřednostnění pouze jediné, rád používám dodnes. Věnuji se ve volné tvorbě malování obrazů a zdůraznění jedné barvy dodává dílům zvláštní „jedinečnosti“ a myslím, že obrazy pak působí poněkud jinak.

Pokud zůstanu u ilustrací, nejvíce mne zřejmě ovlivnily ilustrace výtvarníka a zároveň i spisovatele pana Aloise Mikulky z Brna. Dodnes patří mezi mé nejoblíbenější knihy jeho „Cesta do podsvětí“. Jedná se o tenkou brožuru přibližně třiceti krátkých crazy-scifi povídek pro děti a každá povídka je doplněna ilustrací. Na první pohled by se mohlo zdát, že kresby jsou výtvořem spíše malého dítěte, než vyspělého autora. Avšak při důkladnější prohlídce musím uznat, že jde o originální výtvarníkův rukopis. Obdivuji, s jakou lehkostí a nadsázkou kreslí své postavičky. Myslím, že tady někde jsou počátky mé obliby ve výtvarném minimalismu, zejména, co se týká ztvárnění lidských postav.

Obr. 4. ilustrace ke knize Peříčko Finista Jasného Sokola-I.A.Bilibin

Obr. 5. ilustrace ke knize Cesta do podsvětí -A.Mikulka

LITERÁRNÍ INSPIRACE

Samozřejmě, že mám mnoho oblíbených spisovatelů různých žánrů- od M.Puzza začínaje, až po B.Hrabala konče. V poslední době jsem se však seznámil s tvorbou spisovatele Charlese Bukovského. Tento americký umělec německého původu, někdejší tulák, dlouholetý alkoholik a autor nyní už klasických románů – např. „Poštovní úřad“ , „Fakto'tum a ženy“ ,či „Všechny řítě světa i ta má“, se z úplně neznámého autora stal světově uznávaným spisovatelem. Díky svým částečně autobiografickým knihám o životě chudých a obyčejných lidí v Americe se stal kultovní postavou. Vrcholu slávy dosáhl tehdy, když byl v Hollywoodu natočen celovečerní film „Barfly“, inspirovaný jeho životními osudy.

Obr. 6. ,Ch.Bukovsky

S jeho tvorbou jsme se seznámil teprve nedávno a musím přiznat, že jsem se zatím nikdy nesetkal s literárním dílem, které by bylo podobné. Více mě oslovily jeho povídky, než básně a komentáře k tehdejšímu dění. Jak jsem již zmínil, zabýval se především psaním autobiografických povídek. Většinou se jedná o zážitky z hospod, barů a nevěstinců. Zabývá se věčným tématem, kde vzít druhý den peníze na nájem, jak a kde sbalí holku na večer, nebo kolik si má koupit piv k snídani. Tyto témata se mohou zdát na první pohled poněkud plytká, avšak Bukovski je rozehrává do neuvěřitelných příběhů. A to především díky pro něj tolik charakteristickým použitím mystifikace čtenáře. Objevil jsem v jeho tvorbě neuvěřitelné množství nápadů, které by se daly okamžitě použít jako námět pro film. Velmi mne například zaujal námět se situací, kdy se hlavní hrdina ráno vzbudí, je celý fialový a má na těle malé modré tečky. Nebo- hlavního představitele otravuje v hotelu recepční svým vyprávěním, že ho již delší dobu sledují a že mu našeli kus jeho ztraceného rozumu. A jestli ho chce vrátit, má ho v igelitovém sáčku.

A snad i díky tomuto dnes již nejšíjícímu autoru jsem se začal na věci, či události dívat z trošku jiného úhlu. Zkouším se zamýšlet nad každodenním děním s určitým odstupem, s jakousi mlžnou lehkostí, do které rád mlžil i své nespočetné zážitky p. Bohumil Hrabal.

4. TECHNICKÝ SCÉNÁŘ

Teprve při tvorbě bodového scénáře začne člověk nejvíce a podrobně přemýšlet nad celým dějem. Při tvorbě storyboardu se musí důkladně zamyslet a rozvážit- jak to vlastně všechno bude? Technický scénář jsem třikrát přepracovával a teprve při závěrečném překreslování do předepsaného obrázkového scénáře jsem si dovedl představit finální verzi. I tato se samozřejmě při samotné realizaci- natáčení měnila a vyvíjela.

Díky nabytým zkušenostem z pětiletého studia animace a především díky pozitivní spolupráci s kantory, to nebyl až tak velký problém, jak se to vždy jeví před začátkem práce. Při tvorbě technického scénáře jsem začal uvažovat nad použitím některých statických záběrů, čímž jsem dosáhl téměř až komiksového pojetí filmu.

Nejvíce potíží jsem měl se závěrem, kdy je třeba divákovi názorně ukázat, jak je možné, že dívka porodí onen meloun a ne dítě? Po několika konzultacích s panem Šebestou a panem Trlicou jsme usoudili, že nejjednodušší variantou bude ukázat divákovi, jak mladík přemýšlí a prolínačkou se dostat k onomu poslednímu záběru s penisem na kterém je uvízlé semínko.

Teprve při natáčení jsem zjistil, že by divák nemusel tento záběr správně pochopit a tím by celý film působil jen jako jakási surrealistická hříčka s prvky dadaismu.

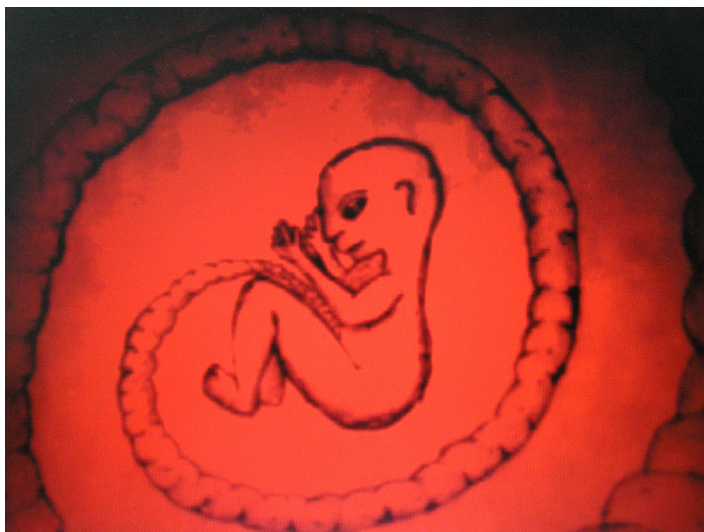
Proto jsem závěr upravil přidáním sedmi záběrů, nad kterými mladík retrospektivně přemýšlí. Jako největší problém se objevil fakt, jak znázornit penis, který se zasouvá do vagíny. Ve výtvarném návrhu jsem měl nakreslený velký detail, kdybych však použil tuto velikost v záběru, tak by nebylo zřejmé, co se to hýbe. Při klasickém detailu zase hrozilo, že by záběr působil vulgárně a tomuto faktu jsem se chtěl rozhodně vyhnout.

Takže velikost záběru jsem zvolil na hranici srozumitelnosti a především jsem oba orgány stylizoval, jak to nejvíce šlo. Zda se mi to povedlo, a dobře, je již na posouzení druhých.

5. SAMOTNÁ REALIZACE

Celý film je svícen klasickými světly Fresnel 300 W, umístěnými po boku animačního stolu do kříže. Protože nebylo použito přítlakového skla, mohl jsem neomezeně pracovat s umístěním světel- nehrozila světelná reflexe od skla, která by se negativně projevila v objektivu kamery.

Jediná výjimka, kdy je svícení pouze zespu a pozadí je oním světlem prosvícené, jsou dva záběry, kdy je pohled do břicha maminky na nenarozené miminko. Zvolení tak výrazného kontrastu- jak svícením, tak barevností, jsem chtěl dosáhnout vytvoření jakéhosi nehmatatelného, až snového prostředí.

Obr. 7. matčina představa pohledu do břicha

Samotné natáčení je podle mého názoru ten nejzábavnější krok v celém dlouhém maratonu tvoření celého díla jako celku. Takže jsem se na tuto část výroby velice těšil. V minulosti jsem si bohužel také mnohokrát vyzkoušel jaké to je, když na realizaci-natáčení je málo času a autor musí tvořit v časovém stresu. Proto jsem již v září dokončil celou dílenskou přípravu a v listopadu začal se samotnou animací. Díky zkušenostem z pětiletého studia animace (a tudíž možnosti ozkoušet si všechny

možné animační technologie) jsem se rozhodl pro papírkovou animaci. Před „dávnými“ pěti lety jsem si myslel, že touto technikou už nechci nikdy nic realizovat, protože mi připadala „toporná“. Pohybovat kousky papírků po pozadí a pohyb do prostoru řešit výměnou komponentů loutky, mi tehdy přišlo ve srovnání s loutkovou animací poněkud „plytké“.

Avšak s časem a mezi četnými experimenty jsem našel v této technice zalíbení a co je nejdůležitější- poprvé jsem si uvědomil, že mé představa výtvarného zpracování pozitivně koresponduje s tímto typem animace. Takže papírková technologie byla pro mne jasnou volbou.

Kromě pohybové stylizace je pro můj tvůrčí rukopis charakteristické nepoužívání přítlačového skla. Toto sklo eliminuje negativní stíny vržené loutkami- tento fakt jsem přijal velice pozitivně a ony negativní stíny jsem si oblíbil. Někomu tento prvek může připadat jako rušivý element, avšak podle mého názoru diváka ruší daleko více případné chyby z omylu či nedbalosti, než záležitosti přiznané nebo dokonce provedené do takové míry, že z „nedostatku je vytěžena přednost“.

S animací samotnou nebyl větší problém, protože jsem pracoval pouze s jedním plánem a žádné složitější záběry jsem v tomto plánu neměl. Začal jsem se statickými záběry, což bylo naprosto bezproblémové. V této fázi jsem se musel pouze rozhodnout, zda výdrže natočit přes kameru, nebo je vytvořit postprodukčně v počítači. Jelikož si s počítači příliš nerozumím, tak jsem s rozhodováním neměl moc práce. Myslím si, že zvolená metoda je lepší- i obraz se mi zdá poněkud živější, když je snímán na požadovanou délku.

První problémy nastaly při natáčení pomalých plynulých nájezdů na scénu . Jak jsem již uvedl, vše raději natáčím klasicky, než následně tvořit efekty postprodukčně, musel jsem ony nájezdy poctivě kličkovat na pojezdovém systému. Tato metoda je mnohem obtížnější- jak časově, tak i náročností práce. Mám však za to, že ve výsledku je obraz „poctivější“. Je vidět jemné chvění a občasné minimální rozostření. A právě s tímto aspektem jsem měl největší potíže. Samotný kamerový pojezd není ani příliš velký problém, protože pamatuje ještě časy velkých mistrů animované tvorby- jako například pana Zemana. Řešil jsem však velké nesnáze, když jsem byl nucen používat poměrně nekvalitní techniku- a to kameru Panasonic 3 CCD, formát mini DV.

Záznam z této kamery je sám o sobě nekvalitní- kvůli špatnému rozlišení, ale problém byl především v tom, že se sama ROZOSTŘOVALA. Při dlouhém nájezdu- třeba na 300 oken bylo tedy poměrně obtížné udržet ostrost záběru. Během snímání jsem musel kameru neustále doostřovat a nejednou při zpětném kontrolním přehrání bylo potřeba celý záběr přetočit.

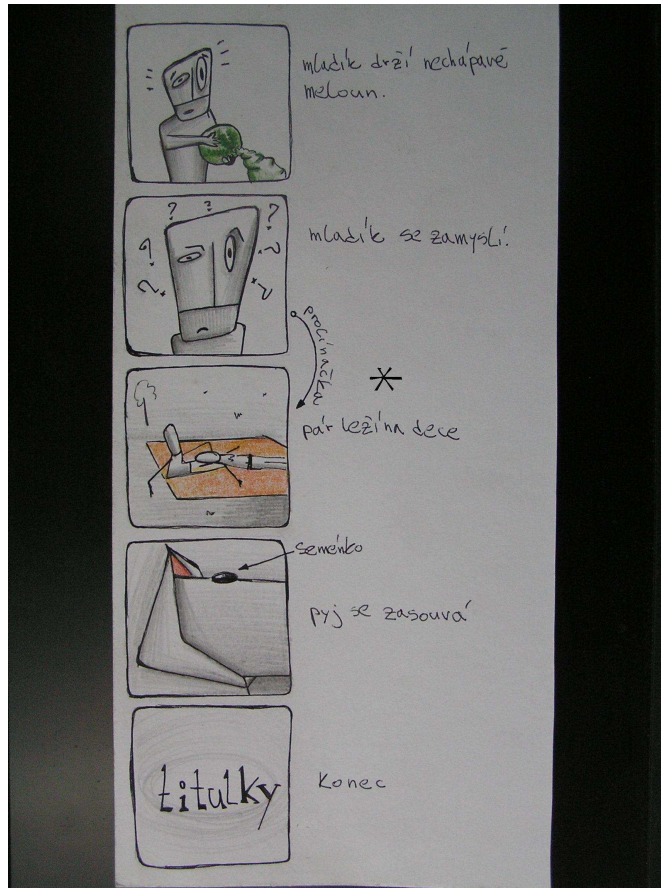
Natáčení ostatních animovaných záběrů šlo velice dobře a musím se přiznat, že jsem si natáčení užíval. Nemluvě o faktu, že natáčení na digitální médium je značně pohodlné. Složitější záběry je možné si neomezeně mnohokrát předehrát a nanečisto nasnímat před samotnou akcí, záběry průběžně kontrolovat v počítači. Tuto výhodu oceníme zejména v případech, kdy ve scéně dochází například k destrukci pozadí či loutky.

Přímo tuto situaci jsem řešil u záběru, kdy doktor musí k porodu použít skalpel. Kvůli správné věrohodnosti jsem si pohyby a časování nacvičil a pak teprve natočil naostro. Nůž prořezává kůži a přirozeně zanechává červenou stopu. Záběr jsem musel natočit napoprvé, při nezdaru vytvořit novou loutku a zkusit štěstí podruhé a tak dále. Naštěstí se vše podařilo rovnou a tak jsem si ušetřil práci.

Celé natáčení trvalo přibližně tři týdny a probíhalo po celou dobu bez větších komplikací. Tedy snad kromě pár prasklých žárovek, jejich výměna však není větší problém.

Při postprodukci jsem si však všiml, že mi nevyhovuje, co se vzhledu týká, asi ve čtyřech záběrech hlavní postava. Nebylo to sice natolik čitelné, aby bylo bezpodmínečně nutné záběry opravovat, ale jelikož jde o závěrečný bakalářský film, rozhodl jsem se pro přetočení již zmíněného počtu záběrů. A jsem přesvědčen, že i když divák by si oné nesrovnalosti zřejmě nepovšiml, filmu to prospělo. A především jsem spokojený já.

Jak jsem Vás již na předchozích stránkách seznámil, pár záběrů bylo třeba pozměnit nebo nahradit jinými, kvůli správné srozumitelnosti. Nejvíce problémů mi způsobil samotný závěr. Před poslední záběr jsem tedy dosadil ještě sedm dalších. Celý film jsem viděl již tolikrát, že ho znám téměř okénko po okénku a zdálo se mi, že ukázání-vysvětlení divákovi je možná až příliš zjednodušené. Po mnoha konzultacích, jak s pedagogy, tak i s kolegy nezainteresovanými přímo výroby tohoto filmu, se mi však potvrdilo, že je pointa pro diváka příjemně pochopitelná. A to je více než důležité.

Obr. 8. náhled na technické scénáře-s doplněnými záběry

6. Postprodukce

Postprodukce je velice zvláštní milník v dlouhém procesu vzniku celého filmu. Jde o závěrečné zpracování díla, kdy já- jakožto autor, již nemám stoprocentní právo o všem rozhodovat a dostávám se tedy do role jakéhosi pozorovatele, či konzultanta.

Je zvláštní, že autor ztratí od vznikajícího díla tak významný odstup, když pracuje tři týdny zavřený ve tmě animační kóje a je neustále plně soustředěný na animaci. Stále dokola si přehrává záběr po záběru, či celé dílo v kuse, a to především ve své hlavě. Tuto ztrátu „odstupu“ si uvědomuji pokaždé, když zasedneme se střihačem za počítač či střihačský stůl. Začínám mu vysvětlovat děj za pomoci technického scénáře, který se však již značně liší od původního, protože se během natáčení postupně vyvíjí zároveň s filmem. A to je přesně ta chvíle kdy mě střihač zastaví a řekne mi do očí, že je sice velice pěkné, jak to mám všechno vymyšlené, že ale divák bude sledovat projekci bohužel bez autorova komentáře. Takže si mám uvědomit, že by to asi nepochopil. To je pokaždé jistý šok. Většinou musím uznat, že má pravdu a nadále při zásahu střihače do mého důmyslně promyšleného a do nejmenšího detailu dějově i stříhově promyšleného díla, jen mlčet a sledovat, jak vše přetváří. Jsem přesvědčen, že tato situace se odehrává odjakživa a bude odehrávat i nadále. Onen nepsaný mimoverbální boj střihače a režiséra- toto ustříhávání materiálu, který je příliš dlouhý, nudný, či dokonce se ani nehodí do konceptu celého snímku. Střihač má od tvořeného díla onen tak důležitý odstup, který tvůrce, jak jsem již psal, během natáčení ztrácí. A také samozřejmě neví, kolik ten či onen záběr dal práce, jak se animátor zapotil, než naanimoval hromadu srdíček, které se rozplývají ve vzduch. A myslím, že je jenom dobře, že je tu někdo, kdo má tak důležitý „citový“ odstup.

Na celkovou postprodukci jsem si zvolil Jiřího Procházku. Jednak je posluchačem pražské FAMU- katedry střih, ale především z důvodu více než dobré spolupráce z předchozí doby. Pomáhal mi například s postprodukcí u cvičení: Záchrana? , Planetka a Cesta. Je až neuvěřitelné, jak dokáže výborně pracovat s počítačem- ať už se jedná o střih, obrazově vizuální práci či práce s ozvučením. Neméně důležité je i

to, že sdílíme řadu stejných názorů a postojů k filmové tvorbě a jsme již řadu let dobří přátelé.

Celý film je bez dialogů a neoruchovaný- tyto faktory by podle mého názoru působily poněkud rušivě a zcela by dílo posunuli jiným směrem. Jediným vodítkem, kterého jsme se i drželi, byl střih na hudbu. Tento postup nám díky eliminaci ostatních prvků také velmi ulehčil práci.

Na hrubém střihu obrazu jsme pracovali zhruba dva dny. Jak jsem již uvedl, některé záběry jsme vůbec nepoužili, další jsme buď zkracovali, nebo naopak lehce prodlužovali. Nejtěžší pro mě bylo smířit se s tím, že pro lepší srozumitelnost musíme pár záběrů umístit zcela jinam, než jsem měl původně vymyšleno. Přímo se jedná o záběr č.8, kdy ruka vyloupává antikoncepční pilulky. Tento záběr je v konečné verzi umístěn zcela na začátek, tedy úplně jinam, než podle mého původního záměru. Dále bylo velmi nepříjemné zjištění, že budu muset opravdu přetočit 3 záběry, ve kterých dívka pojíždá hlínu- nebyl v pořádku výtvarný výraz a dále- pomalý nájezd na ležící dvojici na dece, kvůli neostrosti záběru. V této fázi práce jsme se rozhodli, že na finálním střihu budeme pracovat, až budu mít natočené opravené záběry.

Na záběrech, které jsem opravoval, jsem pracoval začátkem ledna. 10. ledna jsme dokončili finální střih a měli jsme nachystané i první plně funkční DVD. Jak to však často u audiovizuálního díla bývá, jedná se o běh na dlouhou trať a až při kontrolním spuštění DVD ve Zlíně jsem zjistil, že zřejmě při rendrování došlo k nějaké chybě a třetina záběrů je přesvětlená. Musel jsem se tedy opět vydat do Prahy, kde se celá postprodukce odehrávala. Tentokrát naštěstí práce na finální úpravě DVD proběhly bez komplikací, nemluvě o faktu, že jsem měl dostatečnou časovou rezervu .

Do zadaného termínu-17.března jsem tedy odevzdal svou bakalářskou práci na plně funkčním DVD.

7. Hlubší význam

Možná by se divákovi mohlo na první pohled zdát, že jsem natočil pouze snímek, kde se ženě narodí meloun a navíc je celé dílo završeno milostným aktem, ukázaným v té nejsyrovější podobě.

Částečně s tímto názorem souhlasím, ale ne stoprocentně. Nejde mi ve své obhajobě ani tak o vizuální vněm, jako spíš o podstatu myšlenkovou. Už delší dobu často přemýšlím nad zázrakem, kterým je POČETÍ a ZROZENÍ. Neustále musím obdivovat, jak se počne v ženě nový život, dítě se vyvíjí a po devíti měsících se narodí- prostě neuvěřitelné! A přece se tento koloběh života odehrává od nepaměti a ještě se asi nějakou dobu odehrávat zřejmě bude.

A právě tyto myšlenkové pochody se odráží i v mé výtvarné tvorbě. Jde tedy o vytvoření pocty na život. Na neuvěřitelný zrod nového života.

A poslední záběr, kterým končí mé „zvláštní“ bakalářské cvičení, je pocta aktu, který také patří k životu a kterým vše, co se zrodu člověka týká, začíná. Snad se někomu může zdát nevhodné tento akt veřejně ukazovat a výtvarně zpracovávat, já si však nemyslím, že by ona scéna v mém filmu působila vulgárně. A na vysvětlení pointy celého cvičení je i naprosto nutná.

...A v poslední řadě, kdo se mnou nesouhlasí, ať si dá ruku na srdce a řekne upřímně- jestli ho ona činnost nebaví- mne tedy ano.

Obr. 9. ukázka mé tvorby- „Randevou u maminky“

Obr. 10. ukázka mé tvorby-„Lúno je již obsazeno“

8.Závěr-poučení

S každým novým dílem člověk nabude i nových zkušeností. Ať již pozitivních či negativních. Práce na bakalářském cvičení „Zvláštní“ mi však přinesla naštěstí problémy převážně pozitivní. Před třemi lety jsem měl veliké štěstí natáčet absolventské cvičení na klasickou 35mm filmovou surovinu a tehdy jsem si zkusil, co je to opravdová zodpovědnost. Samozřejmě, srovnávat práci s film.surovinou s digitální technologií je téměř nemožné, ale stejně se pokusím alespoň o zevrubné srovnání. Já, jako animátor, jsem cítil nemalou zodpovědnost především vůči produkčnímu. Každé okénko film. materiálu stojí nemalé peníze. Animátor si sice může danou akci předehrát, ale jak dopadne samotný výsledek, je přece jen určitá shoda náhod. Je to neopakovatelný pocit, když se natočený materiál odešle do laboratoří a animátor musí týden čekat na vyvolání, na termín projekce. O tyto chvíle nervózního očekávání jsem byl tentokrát bohužel ochuzen. A nejen o tyto kontrolní projekce, ale i o spolupráci s velmi důležitými kolegy z filmového týmu, jako je kameraman a produkční. Při práci na snímku „Osvícen počítám“ jsme měli naštěstí skvěle spolupracující štáb a všichni jsme byli stejně zapálení do tvorby.

Zastupovat kameramana při obsluze trikové kamery a ještě se starat o nemalý rozpočet se vším vyřizování dokumentace, jak je úkolem produkčního, by bylo určitě nad mé síly. Je však pravda, že mít okolo sebe zdatné spolupracovníky z vyjmenovaných profesí, by bylo i při natáčení bakalářského cvičení velmi příjemné.

Práce s digitální kamerou nebyla moc složitá a když jsem se dostal do potíží, vždy mi ochotně poradil p.Krupa, který se problematice světla a kamery věnuje již řadu let a jeho pomoc mi byla neocenitelná.

K závěru bych se rád vyjádřil k vedení naší školy. Náš ročník bakalářské nástavby, je teprve druhým, který dokončí studium závěrečnými zkouškami na titul Bc. Nepopírám, že je cítit ze strany školy zájem o studenta. Avšak v průběhu tří let došlo třikrát k výměně vedoucího oboru. Mám bohužel pocit, že šlo někdy spíše o business, než o tvůrčí přístup ke studentovi. Ve chvíli, kdy si vedoucí oboru a student na sebe zvykli, už se vyskytly problémy a vedoucí odchází. Samozřejmě, že neznám pravé příčiny rozporů ve vnitřní infrastruktuře školy. Pouze bych chtěl upozornit, že

tato neustálá výměna vedoucích oboru se negativně projevila u více studentů tříletého studia. Je určitě těžké udržet harmonii mezi začínajícím kolosem vysoké školy, zhruba sedmdesáti studenty a kantory. Zvláště, když se vytváří natolik „umělecká“ škola, jako je filmová.

I přes tuto negativní zkušenost si myslím, že tato škola je jedinečná a v žádném případě nelituji ani jediného roku stráveného na filmovém kopci Kudlov. Vždyť kde jinde studovat tak krásné řemeslo, jako je animace, než v ateliérech, kde se psaly právě dějiny české a dokonce i světové animace.

Seznam použitých zdrojů

-Peříčko Finista Jasného sokola, 1.vyd., Praha 1976 nakladatelství Progress
13-716-81 14/42

-Alois Mikulka, Cesta do podsvětí, 1.vyd., Brno 1996,nakladatelství SVAN,
ISBN 80-85956-04-7

-Hovard Sounes, Charles Bukovsky, Praha 1999,nakladatelství PRAGMA,
ISBN 80-7205-710-3

Seznam obrázků

Obr. 1. výtvarné návrhy.....	12
Obr. 2. záběry z cvičení Záchrana?.....	13
Obr. 3. záběry z cvičení Planetka.....	14
Obr. 4. ilustrace ke knize :Peříčko Finesta Jasného sokola-I.A.Bilibin.....	15
Obr. 5. ilustrace ke knize :Cesta do Podsvětí-A.mikulka.....	15
Obr. 6. fotografie Ch. Bukovsky.....	16
Obr. 7. záběr z filmu :Zvláštní –Matčina představa pohledu do břicha.....	18
Obr. 8. náhled na technické scénáře –s doplněnými záběry.....	21
Obr. 9. ukázka mé tvorby – „Randivou u maminky“.....	24
Obr. 10. ukázka mé tvorby-„Lůno je již obsazeno“.....	25